

Υπόθεση C-543/23 [Gnattai]ⁱ

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

28 Αυγούστου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Tribunale civile di Padova (Ιταλία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

14 Αυγούστου 2023

Ενάγων:

AR

Εναγόμενο:Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca
[νυν Ministero dell'Istruzione e del Merito (MIUR)]**Αντικείμενο της κύριας δίκης**

Αγωγή εργατικού δικαίου – Διαπίστωση του δικαιώματος του διδάσκοντος, ο οποίος κατέλαβε οργανική θέση στο δημόσιο, να αναγνωριστεί, για τους σκοπούς αναγνώρισης της προϋπηρεσίας, η υπηρεσία που παρέσχε με σχέσεις εργασίας ορισμένου χρόνου σε ισότιμο με το δημόσιο ιδιωτικό σχολείο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Αίτηση ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης, δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, και, ιδίως, της ρήτηρας 4 της συμφωνίας για την εργασία ορισμένου χρόνου, η οποία περιλαμβάνεται στην οδηγία 1999/70, καθώς και των γενικών αρχών της ισότητας, της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων στην απασχόληση

ⁱ Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Έχουν η ρήτρα 4, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαisiού για τις συμβάσεις ορισμένου χρόνου, η οποία συνήφθη στις 18 Μαρτίου 1999 και περιλαμβάνεται στο παράρτημα της οδηγίας 1999/70/EK του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, καθώς και η γενική αρχή του ισχύοντος [ενωσιακού] δικαίου περί απαγόρευσης των διακρίσεων όσον αφορά τις συνθήκες απασχόλησης, υπό το πρίσμα του άρθρου 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση, όπως αυτή του άρθρου 485 του *Decreto legislativo n. 297/94* (νομοθετικού διατάγματος 297/94), η οποία, κατά την έννοια που της αποδόθηκε από το *Suprema Corte di Cassazione* (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Ιταλία) [βλ. αποφάσεις του *Cass. S.L.* (τμήματος εργατικών διαφορών του Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου) αριθ. 32386/2019, 33134/2019 και 33137/2019], προβλέπει ότι οι υπάλληλοι ορισμένου χρόνου των ισότιμων με τα δημόσια ιδιωτικών σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τα οποία προβλέπονται στον *Legge n. 62/2000* (νόμο 62/2000), αντιμετωπίζονται δυσμενώς, στο πλαίσιο αναγνώρισης της προϋπηρεσίας, σε σχέση με τους υπαλλήλους αορίστου χρόνου του *Ministero dell'Istruzione e del Merito* (Υπουργείου Παιδείας και Ενίσχυσης της Αξιοκρατίας και των Προσόντων στην Εκπαίδευση, Ιταλία), απλώς και μόνον επειδή δεν έχουν επιτύχει σε δημόσιο διαγωνισμό ή έχουν διδάξει σε νομίμως αναγνωρισμένο ισότιμο με το δημόσιο ιδιωτικό σχολείο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, μολονότι οι διδάσκοντες ορισμένου χρόνου των ισότιμων με τα δημόσια ιδιωτικών σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης τελούν σε αντίστοιχη κατάσταση με τους διδάσκοντες αορίστου χρόνου των κρατικών σχολείων όσον αφορά το είδος της εργασίας και τις συνθήκες κατάρτισης και απασχόλησης, δεδομένου ότι ασκούν τα ίδια καθήκοντα και διαθέτουν τις ίδιες εκπαιδευτικές, παιδαγωγικές, μεθοδολογικές–διδασκτικές, οργανωτικές–κοινωνικές και ερευνητικές δεξιότητες, οι οποίες αποκτήθηκαν μέσω της συσσώρευσης διδακτικής πείρας που αναγνωρίζεται από την ίδια την εθνική ρύθμιση ως ταυτόσημη, για τους σκοπούς της πρόσληψης με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου μέσω κατάταξης στους εφεδρικούς πίνακες διαρκούς ισχύος, οι οποίοι πλέον εξαντλούνται [πρβλ. άρθρο 2, παράγραφος 2, της *Decreto-legge n. 255/2001* (πράξης νομοθετικού περιεχομένου 255/2001)];

2. Πρέπει να γίνει δεκτό, στο πλαίσιο εφαρμογής της οδηγίας 1999/70, ότι οι γενικές αρχές του ισχύοντος [ενωσιακού] δικαίου περί ισότητας, ίσης μεταχείρισης και απαγόρευσης των διακρίσεων στην απασχόληση, οι οποίες κατοχυρώνονται επίσης στα άρθρα 20 και 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο άρθρο 14 της ΕΣΔΑ (και οι οποίες είναι σχετικές κατά το άρθρο 52 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης), στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη ο οποίος υιοθετήθηκε στις 18.6.61, στο άρθρο 157 ΣΛΕΕ, καθώς και στις οδηγίες 2000/43/EK και 2000/78/EK, έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε διάταξη, όπως το άρθρο 485 του *Decreto legislativo n. 297/94* (νομοθετικού διατάγματος 297/94), η οποία επιβάλλει να λαμβάνονται υπόψη για μισθολογικούς σκοπούς, κατά την αναγνώριση της προϋπηρεσίας, αποκλειστικά οι διδακτικές υπηρεσίες οι οποίες παρασχέθηκαν στο ίδιο *Ministero* (Υπουργείο) ή στα εξομοιούμενα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας

εκπαίδευσης, στα εξομοιούμενα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στα σχολεία ελλείπει δημόσιου σχολείου στην περιοχή ή στα σχολεία ελλείπει άλλου σχολείου πλησίον της περιοχής, στα λαϊκά σχολεία, καθώς και στα οικοτροφεία θηλέων προέλευσης, αντιμετωπίζοντας δυσμενώς και εισάγοντας δυσμενή διάκριση, στο πλαίσιο αναγνώρισης της προϋπηρεσίας [η οποία πραγματοποιείται μετά την πρόσληψη με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου από το Ministero dell'Istruzione e del Merito (Υπουργείο Παιδείας και Ενίσχυσης της Αξιοκρατίας και των Προσόντων στην Εκπαίδευση)], εις βάρος των διδασκόντων ορισμένου χρόνου των ισότιμων με τα δημόσια ιδιωτικών σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στους οποίους δεν αναγνωρίζονται οι πρόσθετες αποδοχές που συνδέονται με την προϋπηρεσία, οι οποίες, αντιθέτως, καταβάλλονται στους διδάσκοντες ορισμένου χρόνου των κρατικών σχολείων, των σχολείων τα οποία διαχειρίζεται ο δήμος, των εξομοιούμενων με τα δημόσια ιδιωτικών σχολείων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, των εξομοιούμενων με τα δημόσια ιδιωτικών σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, των σχολείων ελλείπει δημόσιου σχολείου στην περιοχή ή των σχολείων ελλείπει άλλου σχολείου πλησίον της περιοχής, των λαϊκών σχολείων, καθώς και των οικοτροφείων θηλέων, οι οποίοι τελούν σε αντίστοιχη κατάσταση με τους διδάσκοντες των ισότιμων με τα δημόσια ιδιωτικών σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης όσον αφορά τη φύση της εργασίας, τα επαγγελματικά καθήκοντα, τις επαγγελματικές υπηρεσίες και τις επαγγελματικές υποχρεώσεις, καθώς και τις συνθήκες κατάρτισης και απασχόλησης σε σχέση με τους διδάσκοντες των ισότιμων με τα δημόσια ιδιωτικών σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τα οποία προβλέπονται στον Legge n. 62/2000 (νόμο 62/2000), δεδομένου ότι ασκούν τα ίδια καθήκοντα και αποκτούν, μέσω της συσσώρευσης διδακτικής πείρας, τις ίδιες εκπαιδευτικές, παιδαγωγικές, μεθοδολογικές-διδακτικές, οργανωτικές-κοινωνικές και ερευνητικές δεξιότητες με τους διδάσκοντες των ισότιμων με τα δημόσια ιδιωτικών σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης;

3. Έχει ο όρος «αντίστοιχος εργαζόμενος αορίστου χρόνου», ο οποίος περιλαμβάνεται στη ρήτρα 4, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαίσου για τις συμβάσεις ορισμένου χρόνου, η οποία συνήφθη στις 18 Μαρτίου 1999 και περιλαμβάνεται στην οδηγία 1999/70, καθώς και οι γενικές αρχές του ισχύοντος [ενωσιακού] δικαίου περί ισότητας, ίσης μεταχείρισης και απαγόρευσης των διακρίσεων στην απασχόληση, οι οποίες κατοχυρώνονται στα άρθρα 20 και 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την έννοια ότι στο πλαίσιο της αναγνώρισης των επιδομάτων προϋπηρεσίας, οι υπηρεσίες οι οποίες παρέχονται υπό καθεστώς μη τακτικού υπαλλήλου στα ισότιμα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να εξομοιώνονται με εκείνες που παρέχονται στα κρατικά σχολεία, στα εξομοιούμενα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, στα εξομοιούμενα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στα λαϊκά σχολεία, στα σχολεία ελλείπει δημόσιου σχολείου στην περιοχή ή στα σχολεία ελλείπει άλλου σχολείου πλησίον της περιοχής, καθώς και στα οικοτροφεία θηλέων, δεδομένου ότι οι εν λόγω διδάσκοντες ασκούν τα ίδια καθήκοντα, έχουν τις ίδιες επαγγελματικές υποχρεώσεις και διαθέτουν τις ίδιες εκπαιδευτικές, παιδαγωγικές, μεθοδολογικές-διδακτικές, οργανωτικές-κοινωνικές και ερευνητικές δεξιότητες;

4. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι το άρθρο 485 του *Decreto legislativo n. 297/94* (νομοθετικού διατάγματος 297/94) αντιβαίνει στο [ενωσιακό] δίκαιο, επιβάλλει ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο εθνικό δικαστήριο να αφήσει ανεφάρμοστη την ασυμβίβαστη εθνική νομοθεσία;

Σχετικό δίκαιο της Ένωσης και κύρια νομολογία της Ένωσης

Ρήτρα 4 της συμφωνίας-πλαίσου για την εργασία ορισμένου χρόνου, η οποία συνήφθη από τη CES, την UNICE και το CEEP στις 18 Μαρτίου 1999 και περιλαμβάνεται στο παράρτημα της οδηγίας 1999/70/EK του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999 (στο εξής: συμφωνία για την εργασία ορισμένου χρόνου)

Άρθρα 20 και 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (γενικές αρχές της ισότητας, της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων στην απασχόληση)

Απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2011, Rosado Santana (C-177/10, EU:C:2011:557)

Απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2012, Valenza κ.λπ. (C-302/11, EU:C:2012:646)

Διάταξη της 7ης Μαρτίου 2013, Bertazzi κ.λπ. (C-393/11, EU:C:2013:143)

Διάταξη της 4ης Σεπτεμβρίου 2014, Bertazzi κ.λπ. (C-152/14, EU:C:2014:2181)

Απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2018, Motter (C-466/17, EU:C:2018:758)

Απόφαση της 20ής Ιουνίου 2019, Ustariz Aróstegui (C-72/18, EU:C:2019:191)

Σχετικό εθνικό δίκαιο

Decreto legislativo n. 297 - Approvazione del testo unico delle disposizioni legislative vigenti in materia di istruzione, relative alle scuole di ogni ordine e grado (νομοθετικό διάταγμα 297 περί έγκρισης της κωδικοποιημένης εκπαιδευτικής νομοθεσίας για τη λειτουργία των σχολείων όλων των κατηγοριών και βαθμίδων), της 16ης Απριλίου 1994 (GURI αριθ. 115, της 19ης Μαΐου 1994, Γενική σειρά αριθ. 79):

άρθρο 485: «1. Για το διδακτικό προσωπικό των σχολείων δευτεροβάθμιας και καλλιτεχνικής εκπαίδευσης, [...] η προϋπηρεσία στα προαναφερθέντα κρατικά και στα εξομοιούμενα με αυτά ιδιωτικά σχολεία, συμπεριλαμβανομένων αυτών του εξωτερικού, υπό καθεστώς μη τακτικού υπαλλήλου, αναγνωρίζεται ως υπηρεσία τακτικού υπαλλήλου, για νομικούς και οικονομικούς σκοπούς, [...] 2. Για τους ίδιους σκοπούς και στην ίδια έκταση, κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1, αναγνωρίζεται στο αναφερόμενο σε αυτή προσωπικό η προϋπηρεσία στα κρατικά οικοτροφεία θηλέων και η προϋπηρεσία, υπό καθεστώς τακτικού και μη τακτικού υπαλλήλου πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, στα κρατικά σχολεία πρωτοβάθμιας

εκπαίδευσης ή στα εξομοιούμενα με αυτά ιδιωτικά σχολεία, συμπεριλαμβανομένων αυτών των προαναφερθέντων οικοτροφείων και του εξωτερικού, καθώς και στα λαϊκά σχολεία και στα σχολεία ελλείπει δημόσιου σχολείου στην περιοχή ή στα σχολεία ελλείπει άλλου σχολείου πλησίον της περιοχής. 3. Για τους ίδιους σκοπούς και εντός των ορίων που καθορίζονται στην παράγραφο 1, αναγνωρίζεται στο διδακτικό προσωπικό των σχολείων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης η προϋπηρεσία, υπό καθεστώς μη τακτικού υπαλλήλου, στα κρατικά σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ή στα κρατικά οικοτροφεία θηλέων ή στα εξομοιούμενα με αυτά ιδιωτικά σχολεία, στα κρατικά σχολεία δευτεροβάθμιας και καλλιτεχνικής εκπαίδευσης ή στα εξομοιούμενα με αυτά ιδιωτικά σχολεία, καθώς και στα λαϊκά σχολεία, στα σχολεία ελλείπει δημόσιου σχολείου στην περιοχή ή στα σχολεία ελλείπει άλλου σχολείου πλησίον της περιοχής [...].»

Legge n. 62 - Norme per la parità scolastica e disposizioni sul diritto allo studio e all'istruzione (νόμος 62 περί κανόνων για την ισότιμη εκπαίδευση και περί διατάξεων για το δικαίωμα στις σπουδές και την εκπαίδευση), της 10ης Μαρτίου 2000 (GURI αριθ. 67, της 21ης Μαρτίου 2000):

άρθρο 1, παράγραφοι 2 και 4: «2. Ως ισότιμα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ορίζονται, με βάση τα ισχύοντα ρυθμιστικά πλαίσια, ιδίως όσον αφορά την άδεια απονομής τίτλων σπουδών με νομική ισχύ, τα μη κρατικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων των ιδρυμάτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, τα οποία, αρχής γενομένης από την προσχολική εκπαίδευση, συμμορφώνονται με τα γενικά ρυθμιστικά πλαίσια για την εκπαίδευση, ανταποκρίνονται στη ζήτηση εκπαιδευτικών υπηρεσιών εκ μέρους των οικογενειών και χαρακτηρίζονται από τις αναφερόμενες στις παραγράφους 4, 5 και 6 απαιτήσεις ποιότητας και αποτελεσματικότητας. [...] 4. Η ισότητα αναγνωρίζεται στα σχολεία [...] τα οποία πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις [...]: [...] g) διδακτικό προσωπικό το οποίο κατέχει τη σχετική άδεια άσκησης επαγγέλματος· h) ατομικές συμβάσεις εργασίας για το διευθυντικό και διδακτικό προσωπικό οι οποίες τηρούν τις εθνικές συλλογικές συμβάσεις του τομέα. [...]»

Decreto-legge del 3 luglio 2001, n. 255 - Disposizioni urgenti per assicurare l'ordinato avvio dell'anno scolastico 2001/2002, convertito con modificazioni dalla Legge del 20 agosto 2001, n. 333 (πράξη νομοθετικού περιεχομένου 255 περί επείγουσών διατάξεων για τη διασφάλιση της ομαλής έναρξης του σχολικού έτους 2001/2002, της 3ης Ιουλίου 2001, η οποία κυρώθηκε, κατόπιν τροποποιήσεων, με τον νόμο 333 της 20ής Αυγούστου 2001) (GURI αριθ. 193, της 21ης Αυγούστου 2001):

άρθρο 2, παράγραφος 2: «[...] Οι διδακτικές υπηρεσίες οι οποίες παρέχονται από την 1η Σεπτεμβρίου 2000 στα ισότιμα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης τα οποία προβλέπονται στον legge [n. 62/2000] (νόμο 62/2000), αξιολογούνται στην ίδια έκταση με την προβλεπόμενη για την υπηρεσία που παρέχεται στα κρατικά σχολεία. [...]»

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Ο ενάγων εργάστηκε σε ισότιμο με το δημόσιο ιδιωτικό σχολείο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με 5 συμβάσεις ορισμένου χρόνου οι οποίες συνήφθησαν από το σχολικό έτος 2002/2003 έως τις 31 Αυγούστου 2007.
- 2 Την 1η Σεπτεμβρίου 2008 προσελήφθη με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου από το Ministero dell'Istruzione (Υπουργείο Παιδείας) μέσω της κατάταξης στους λεγόμενους εφεδρικούς πίνακες οι οποίοι εξαντλούνται. Κατά τη μισθολογική κατάταξη, δεν του αναγνωρίστηκε καμία προϋπηρεσία για τα έτη κατά τα οποία εργάστηκε στο ισότιμο με το δημόσιο ιδιωτικό σχολείο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, δεδομένου ότι το άρθρο 485 του d.lgs. n. 297/94 (νομοθετικού διατάγματος 297/94) διαλαμβάνει ότι για τους σκοπούς αναγνώρισης της προϋπηρεσίας, και, ως εκ τούτου, του καθορισμού του εισαγωγικού μισθολογικού κλιμακίου κατάταξης, λαμβάνεται υπόψη μόνον η προϋπηρεσία στα κρατικά σχολεία, καθώς και στα εξομοιούμενα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, στα εξομοιούμενα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στα ιδιωτικά σχολεία ελλείπει δημόσιου σχολείου στην περιοχή, στα ιδιωτικά σχολεία άλλου σχολείου πλησίον της περιοχής ή στα ιδιωτικά λαϊκά σχολεία και στα ιδιωτικά οικοτροφεία θηλέων.
- 3 Ο ενάγων εγείρει ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου ζήτημα κατά πόσον αντιβαίνει η προαναφερθείσα διάταξη στη ρήτρα 4 της συμφωνίας-πλαίσου για τις συμβάσεις ορισμένου χρόνου, καθώς και στα άρθρα 20 και 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης λόγω προβαλλόμενης δυσμενούς διάκρισης και αδικαιολόγητης διαφορετικής μεταχείρισης.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 4 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι δικαιούται να συνυπολογίσει τις υπηρεσίες που παρείχε μεταξύ 2002 και 2007, καθόσον δίδαξε στο ισότιμο με το δημόσιο ιδιωτικό σχολείο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από τις 16.9.2002, ήτοι όταν, σύμφωνα με τον L. n. 62/2000 (νόμο 62/2000), τα εξομοιούμενα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και τα εξομοιούμενα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είχαν πλέον συγχωνευθεί στην ενιαία κατηγορία των «ισότιμων με τα δημόσια ιδιωτικών σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης», τα οποία ο νομοθέτης έκρινε ότι είναι συγκρίσιμα μεταξύ τους, καθώς και με τα κρατικά σχολεία. Επομένως, η αναφορά του άρθρου 485 του d.lgs. n. 297/94 (νομοθετικού διατάγματος 297/94) στον συνυπολογισμό της προϋπηρεσίας στα «εξομοιούμενα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης» και στα «εξομοιούμενα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης», τα οποία έχουν πλέον καταργηθεί, θα πρέπει να ισχύει για εκείνα τα οποία πλέον καλούνται «ισότιμα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης».

- 5 Κατά τον ενάγοντα, το άρθρο 2 της μεταγενέστερης D.L. n. 255/2001 (πράξης νομοθετικού περιεχομένου 255/2001) αποδεικνύει τον «παρωχημένο» χαρακτήρα του άρθρου 485 του d.lgs. n. 297/94 (νομοθετικού διατάγματος 297/94). Συγκεκριμένα, η μη ενημέρωση του άρθρου 485 του d.lgs. n. 297/94 (νομοθετικού διατάγματος 297/94) συνεπάγεται ότι η διδακτική υπηρεσία στα ισότιμα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης θεωρείται πανομοιότυπη με την υπηρεσία που παρέχουν οι υπάλληλοι ορισμένου χρόνου των κρατικών σχολείων, για τους σκοπούς της πρόσληψής τους με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου (χωρίς διαγωνισμό) από το Ministero dell'Istruzione (Υπουργείο Παιδείας), η οποία, αντιθέτως, είναι εντελώς μη συγκρίσιμη, για τους σκοπούς του καθορισμού της μισθολογικής κατηγορίας στο πλαίσιο της κατάταξης, κατά την τοποθέτησή τους σε οργανική θέση από το εν λόγω Ministero (Υπουργείο).
- 6 Εντούτοις, κατά τον ενάγοντα, η υπηρεσία που παρέχεται στο ισότιμο με το δημόσιο ιδιωτικό σχολείο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι ακόμη πιο εξειδικευμένη σε σχέση με εκείνη των υπαλλήλων των κρατικών σχολείων ή των λοιπών σχολείων τα οποία προβλέπονται στο d.lgs. n. 297/94 (νομοθετικό διάταγμα 297/94), στο μέτρο που, για τη διδασκαλία ορισμένου χρόνου στα υφιστάμενα ισότιμα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, κατά το άρθρο 1, παράγραφος 4, του L. n. 62/2000 (νόμου 62/2000), απαιτείται επίσης η κατοχή της σχετικής άδειας άσκησης επαγγέλματος, ενώ για την πρόσληψη με σύμβαση ορισμένου χρόνου στα κρατικά σχολεία ή στα εξομοιούμενα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, στα ιδιωτικά σχολεία ελλείπει δημόσιου σχολείου στην περιοχή, στα ιδιωτικά σχολεία ελλείπει άλλου σχολείου πλησίον της περιοχής ή στα ιδιωτικά λαϊκά σχολεία, αρκεί η κατοχή απολυτηρίου τίτλου σπουδών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Επομένως, η αξιοποίηση του συνόλου των γνώσεων και των επαγγελματικών προσόντων του διδάσκοντος, η οποία δικαιολογεί το δικαίωμα λήψης των επίμαχων επιδομάτων προϋπηρεσίας, επιβάλλεται, κατά μείζονα λόγο, ακριβώς για τους διδάσκοντες σε ισότιμο με το δημόσιο ιδιωτικό σχολείο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίοι, αντιθέτως, δεν απολαμβάνουν των εν λόγω επιδομάτων ούτε εν μέρει.
- 7 Το Ministero dell'Istruzione (Υπουργείο Παιδείας) δεν αμφισβητεί ότι οι υπηρεσίες που παρέχονται από τους διδάσκοντες στα ισότιμα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι πανομοιότυπες με εκείνες που παρέχονται στα κρατικά σχολεία και στις λοιπές προαναφερθείσες κατηγορίες. Εντούτοις, επισημαίνει ότι το άρθρο 485 του d.lgs. n. 297/94 (νομοθετικού διατάγματος 297/94) δεν ευθυγραμμίστηκε με τον L. n. 62/2000 (νόμο 62/2000), οπότε εξακολουθούν να λαμβάνονται υπόψη μόνον οι υπηρεσίες οι οποίες παρασχέθηκαν στα «εξομοιούμενα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης [...] [στα] εξομοιούμενα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης», ενώ δεν περιλαμβάνεται η προϋπηρεσία στα νέα «ισότιμα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης», τα οποία ιδρύθηκαν το 2000 και στα οποία συγχωνεύθηκαν τα εξομοιούμενα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας

εκπαίδευσης και τα εξομοιούμενα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η εν λόγω έλλειψη συντονισμού δεν επιτρέπει, στο παρόν στάδιο εξέλιξης του δικαίου, τη χορήγηση τυχόν επιδόματος προϋπηρεσίας υπό καθεστώς μη τακτικού υπαλλήλου στους διδάσκοντες των ισότιμων με τα δημόσια ιδιωτικών σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σε σχέση με τους διδάσκοντες που παρείχαν την ίδια υπηρεσία (και, ως εκ τούτου, απέκτησαν την ίδια εργασιακή πείρα) εξ αρχής με συμβάσεις αορίστου χρόνου στα κρατικά σχολεία, κατόπιν επιτυχίας σε δημόσιο διαγωνισμό, ή με συμβάσεις ορισμένου χρόνου στα τέως εξομοιούμενα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή στα εξομοιούμενα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, στα λαϊκά σχολεία, στα σχολεία ελλείπει δημόσιου σχολείου στην περιοχή ή στα σχολεία ελλείπει άλλου σχολείου πλησίον της περιοχής, καθώς και στα οικοτροφεία.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασης περί παραπομπής

- 8 Το Corte di Cassazione (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) έχει αναγνωρίσει ότι το ισότιμο με το δημόσιο ιδιωτικό σχολείο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εξομοιώνεται πλήρως με το δημόσιο σχολείο, εντούτοις, έχει αποκλείσει τον συνυπολογισμό, μέσω ερμηνείας του άρθρου 485 του d.lgs. n. 297/94 (νομοθετικού διατάγματος 297/94), της προϋπηρεσίας υπό καθεστώς μη τακτικού υπαλλήλου σε αυτό, διότι οι διαφορετικοί όροι πρόσληψης καθιστούν προφανή την ανομοιογένεια του νομικού καθεστώτος των αντίστοιχων διδασκόντων [αποφάσεις του Cass. (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου) αριθ. 32386/2019, 33137/2019 και 33134/2019].

Επιπλέον, δεν συντρέχει παραβίαση της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων η οποία κατοχυρώνεται στη ρήτρα 4 της συμφωνίας για την εργασία ορισμένου χρόνου, «διότι η δυνατότητα σύγκρισης αποκλείεται όταν πρόκειται για σχέσεις εργασίας οι οποίες συνάπτονται με διαφορετικούς εργοδότες και οι οποίες υπόκεινται σε διαφορετικούς κανόνες όσον αφορά την ίδρυση και τη διαχείρισή τους» [απόφαση του Cass. (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου) αριθ. 25226/2020]. Στο ίδιο πνεύμα επίσης το Corte Costituzionale (Συνταγματικό Δικαστήριο, Ιταλία) [απόφαση του Corte Costituzionale (Συνταγματικού Δικαστηρίου) αριθ. 18/2001].

- 9 Το Δικαστήριο είχε την ευκαιρία να επισημάνει ότι η απαγόρευση των διακρίσεων, η οποία ενσωματώνεται στη ρήτρα 4 της συμφωνίας για την εργασία ορισμένου χρόνου, αποκλείει κάθε διαφορετική μεταχείριση των εργαζομένων ορισμένου χρόνου η οποία δεν δικαιολογείται αντικειμενικά από την ύπαρξη ακριβών και συγκεκριμένων στοιχείων διαφοροποίησης, τα οποία αφορούν τα εγγενή χαρακτηριστικά των εκτελούμενων καθηκόντων και λειτουργιών.

Επομένως, ανακύπτει το ζήτημα κατά πόσον το άρθρο 485 του d.lgs. n. 297/94 (νομοθετικού διατάγματος 297/94), όπως έχει ερμηνευθεί από το Corte di Cassazione (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο), συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης,

στο μέτρο που στην υπό κρίση υπόθεση δεν αμφισβητείται ότι δεν υφίσταται διαφορά μεταξύ των επαγγελματικών καθηκόντων, της επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και των επαγγελματικών υπηρεσιών και υποχρεώσεων ενός διδάσκοντος αορίστου χρόνου σε δημόσιο σχολείο, και εκείνων ενός διδάσκοντος ορισμένου χρόνου σε ισότιμο με το δημόσιο ιδιωτικό σχολείο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όπως ο ενάγων.

- 10 Συγκεκριμένα, το εναγόμενο Ministero (Υπουργείο) δεν αμφισβητεί ότι το διδακτικό έργο το οποίο επιτέλεσε ο ενάγων με σχέσεις εργασίας ορισμένου χρόνου στο εν λόγω ισότιμο με το δημόσιο ιδιωτικό σχολείο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ήταν απολύτως ταυτόσημο, από πλευράς καθηκόντων και συμβατικών υποχρεώσεων, με τη διδακτική υπηρεσία που παρείχαν οι συνάδελφοί του οι οποίοι είχαν προσληφθεί με συμβάσεις αορίστου χρόνου στα κρατικά σχολεία.
- 11 Επιπλέον, πρέπει να αποκλειστεί η έλλειψη αντιστοιχίας μεταξύ των συγκρινόμενων καταστάσεων, στο μέτρο που ο ίδιος ο Ιταλός νομοθέτης αναγνώρισε, στο άρθρο 1 του L. n. 62/2000 (νόμου 62/2000), την ισοδυναμία των υπηρεσιών που παρέχουν οι διδάσκοντες στα ισότιμα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όσον αφορά όχι μόνον τον χορηγηθέντα τίτλο σπουδών, αλλά και την ποιότητα της παρεχόμενης διδακτικής υπηρεσίας, καθώς και την πλήρη συνάφεια της πείρας που αποκτήθηκε στα εν λόγω σχολεία για τους σκοπούς της εγγραφής ή της εξέλιξης στους εφεδρικούς πίνακες διαρκούς ισχύος [άρθρο 2 της D.L. n. 255/2001 (πράξης νομοθετικού περιεχομένου 255/2001)].
- 12 Άνευ σημασίας είναι επίσης η ιδιωτική φύση του προηγούμενου εργοδότη, στον οποίο αποκτήθηκε η διδακτική πείρα. Εάν τα αυξημένα επαγγελματικά προσόντα τα οποία απορρέουν από την προϋπηρεσία και δικαιολογούν τα εν λόγω επιδόματα προϋπηρεσίας σχετίζονταν με τη νομική φύση, κρατική ή δημόσια, του εργοδότη, για παράδειγμα, εάν το άρθρο 485 του d.lgs. n. 297/94 (νομοθετικού διατάγματος 297/94) αποσκοπούσε στην εξασφάλιση της αφοσίωσης των υπαλλήλων του Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca (MIUR) [Υπουργείου Παιδείας, Πανεπιστημίων και Έρευνας, Ιταλία (MIUR)] ή στην ανάδειξη των ιδιαιτεροτήτων του τομέα των δημόσιων σχολείων, η διάταξη θα λάμβανε υπόψη μόνον την υπηρεσία που παρασχέθηκε στο MIUR ή στο δημόσιο σχολείο.
- 13 Ομοίως, η προβαλλόμενη απαίτηση να ληφθεί υπόψη μόνον η δραστηριότητα που έχουν ασκήσει οι επιτυχόντες του διαγωνισμού δεν φαίνεται να συνάδει με την απόφαση του Ιταλού νομοθέτη να λάβει υπόψη την προϋπηρεσία των διδασκόντων ορισμένου χρόνου στα κρατικά σχολεία, οι οποίοι, προκειμένου να μπορέσουν να διδάξουν ως αναπληρωτές, αρκεί να ζητήσουν την ένταξή τους σε εφεδρικούς πίνακες για τους οποίους δεν απαιτείται ούτε η επιτυχία σε γενικό διαγωνισμό ούτε η κατοχή της σχετικής άδειας άσκησης επαγγέλματος.

Εξάλλου, στα οικοτροφεία και στα εξομοιούμενα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, στα σχολεία ελλείπει δημόσιου σχολείου στην περιοχή, στα σχολεία ελλείπει άλλου σχολείου πλησίον της περιοχής, καθώς και στα λαϊκά σχολεία, οι διδάσκοντες προσλαμβάνονται επίσης χωρίς προηγουμένως να έχουν επιτύχει σε διαγωνισμό.

- 14 Η δυσμενής διάκριση σε σχέση με τους τακτικούς δημοσίους υπαλλήλους δεν θα μπορούσε να δικαιολογηθεί ούτε από την απλή μέριμνα για μη αύξηση των δημοσίων δαπανών.
- 15 Ως εκ τούτου, το δικαστήριο το οποίο έχει επιληφθεί της υπόθεσης κρίνει αναγκαίο να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα για την ερμηνεία του ευρωπαϊκού δικαίου, δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, προκειμένου να εξακριβώσει εάν το δίκαιο αυτό αντιτίθεται σε εθνική διάταξη, όπως το άρθρο 485 του d.lgs. n. 297/94 (νομοθετικού διατάγματος 297/94), η οποία εισάγει δυσμενή διάκριση εις βάρος των διδασκόντων ορισμένου χρόνου στα ισότιμα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε σχέση με τους διδάσκοντες αορίστου χρόνου στα κρατικά σχολεία, για τους σκοπούς αναγνώρισης της προϋπηρεσίας, παρά το γεγονός ότι τα αυξημένα επαγγελματικά προσόντα τα οποία απορρέουν από την προϋπηρεσία ουδεμία σχέση έχουν με τους όρους πρόσληψης ή, κατά μείζονα λόγο, με τη νομική φύση, ιδιωτική ή δημόσια, του προηγούμενου εργοδότη, όπως αποδεικνύεται επίσης από το γεγονός ότι ο ίδιος ο νομοθέτης συνυπολογίζει τη διδασκαλία στα οικοτροφεία θηλέων και στα εξομοιούμενα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, στα εξομοιούμενα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στα ιδιωτικά σχολεία ελλείπει δημόσιου σχολείου στην περιοχή, στα ιδιωτικά σχολεία ελλείπει άλλου σχολείου πλησίον της περιοχής, καθώς και στα ιδιωτικά λαϊκά σχολεία, στα οποία οι διδάσκοντες ενδεχομένως εργάστηκαν πριν από την κατάληψη της οργανικής θέσης.
- 16 Η υπό κρίση διαφορά, στο μέτρο που αφορά τις οικονομικές συνθήκες απασχόλησης των εργαζομένων ορισμένου χρόνου κατά τον χρόνο της πρόσληψής τους ως δημοσίων υπαλλήλων, εμπίπτει αναμφίβολα στο πεδίο «[εφαρμογής] το[υ] δ[ικαίου] της Ένωσης», κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επομένως, πρέπει επίσης να εξεταστεί από κοινού το ζήτημα κατά πόσον το άρθρο 485 του d.lgs. n. 297/94 (νομοθετικού διατάγματος 297/94) συνάδει με τις γενικές αρχές της ίσης μεταχείρισης, της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων όσον αφορά τις συνθήκες απασχόλησης, οι οποίες κατοχυρώνονται πλέον στα άρθρα 20 και 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διότι η διάταξη αποκλείει την, έστω και μερική μόνον, αναγνώριση προϋπηρεσίας αποκλειστικά για τους εργαζομένους ορισμένου χρόνου στα ισότιμα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

- 17 Αναμφίβολα, η διδακτική πείρα η οποία αποκτήθηκε σε άλλους εργοδότες πριν από την κατάληψη οργανικής θέσης στο δημόσιο είναι πράγματι ταυτόσημη για τους εργαζομένους στα ισότιμα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αν όχι μεγαλύτερη, με εκείνη που μπορεί να αποκτηθεί στα λοιπά ιδιωτικά σχολεία, στο μέτρο που στα ισότιμα με τα δημόσια ιδιωτικά ιδρύματα πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δύναται να εργαστεί μόνον το «γ) διδακτικό προσωπικό το οποίο κατέχει τη σχετική άδεια άσκησης επαγγέλματος· [με] η) ατομικές συμβάσεις εργασίας για το διευθυντικό και διδακτικό προσωπικό οι οποίες τηρούν τις εθνικές συλλογικές συμβάσεις του τομέα». Αντιθέτως, στο άρθρο 485 του d.lgs. n. 297/94 (νομοθετικού διατάγματος 297/94) επισημαίνονται μόνον οι υπηρεσίες οι οποίες παρέχονται σε «αποδυναμωμένα» εκπαιδευτικά ιδρύματα σε σχέση με τα ισότιμα με τα δημόσια ιδιωτικά ιδρύματα πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, δεδομένου ότι από όλα τα αναφερόμενα σε αυτό σχολεία, μόνον τα εξομοιούμενα με τα δημόσια ιδιωτικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης απαιτούν την κατοχή άδειας άσκησης επαγγέλματος για τους σκοπούς της διδασκαλίας.
- 18 Υπό τις συνθήκες αυτές, το δικαστήριο το οποίο έχει επιληφθεί της υπόθεσης κρίνει αναγκαίο να προβεί το Δικαστήριο σε σχετική ερμηνεία. Στην πραγματικότητα, θα μπορέσει να κάνει δεκτά τα αιτήματα του ενάγοντος μόνον εάν η ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης αποκλείει την εθνική ρύθμιση.